

DOBÓR DO SŁUŻBY W POLICJI W LATACH 2005–2022

Część III. Postępowanie kwalifikacyjne w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji, wdrożone od roku 2012

mł. insp. w st. sp. Robert Opozda

Zakład Doradztwa Dydaktycznego i Psychologii CSP

Trzecia część artykułu dotyczącego procedury rekrutacji do służby w Policji przybliży kuluary zmiany w 2011 r. art. 25 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji¹, zwanej dalej „ustawą”, skutkującej koniecznością wydania przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych nowego aktu rangi rozporządzenia, regulującego postępowanie kwalifikacyjne do służby w Policji. Wskazuje także zakres i kierunki modyfikacji przedmiotowej procedury, które następowały w latach 2014–2020. W tym okresie czterokrotnie wprowadzono zmiany w rozporządzeniu MSW z dnia 18 kwietnia 2012 r.

Zmiana art. 25 ustawy o Policji wprowadzona w roku 2011

Ustawą z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o Policji (Dz. U. Nr 205, poz. 1205), art. 25 ustawy otrzymał nowe brzmienie. Poniżej przedstawiono treść przedmiotowego przepisu ustawy, która weszła w życie 14 października 2011 r., a który to przepis został określony w art. 1 wyżej wymienionej ustawy zmieniającej.

Art. 25.1. Służbę w Policji może pełnić obywatel polski o nieposzlakowanej opinii, który nie był skazany prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, korzystający z pełni praw publicznych, posiadający co najmniej średnie wykształcenie oraz zdolność fizyczną i psychiczną do służby w formacjach uzbrojonych, podległych szczególnej dyscyplinie służbowej, której gotów jest się podporządkować, a także dający rękojmię zachowania tajemnicy stosownie do wymogów określonych w przepisach o ochronie informacji niejawnych.

2. Przyjęcie kandydata do służby w Policji następuje po przeprowadzeniu postępowania kwalifikacyjnego ma-

jącego na celu ustalenie, czy kandydat spełnia warunki przyjęcia do służby w Policji oraz określenie jego predyspozycji do pełnienia tej służby. Postępowanie kwalifikacyjne, z zastrzeżeniem ust. 3, składa się z następujących etapów:

- 1) złożenie podania o przyjęcie do służby, kwestionariusza osobowego kandydata do służby, a także dokumentów stwierdzających wymagane wykształcenie i kwalifikacje zawodowe oraz zawierających dane o poprzednim zatrudnieniu;
  - 2) test wiedzy;
  - 3) test sprawności fizycznej;
  - 4) test psychologiczny;
  - 5) przeprowadzenie rozmowy kwalifikacyjnej;
  - 6) ustalenie zdolności fizycznej i psychicznej do służby w Policji;
  - 7) sprawdzenie w ewidencjach, rejestrach i kartotekach prawdziwości danych zawartych w kwestionariuszu osobowym kandydata do służby;
  - 8) przeprowadzenie postępowania sprawdzającego określonego w przepisach o ochronie informacji niejawnych.
3. Postępowanie kwalifikacyjne w stosunku do kandydata ubiegającego się o przyjęcie do służby w Policji:

SYSTEM DOBORU DO SŁUŻBY OD 2012 ROKU

- 1) w charakterze członka personelu lotniczego, posiadającego uprawnienia lotnicze w określonej specjalności,
- 2) w charakterze członka personelu medycznego w oddziale prewencji Policji,
- 3) który złożył dokumenty wymienione w ust. 2 pkt 1 przed upływem 3 lat od dnia zwolnienia z tej służby, jeżeli podczas jej pełnienia uzyskał kwalifikacje zawodowe podstawowe – składa się z etapów, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 5–8.
4. Postępowanie kwalifikacyjne zarządza i prowadzi Komendant Główny Policji albo komendant wojewódzki (Stoleczny) Policji.
5. Komendant Główny Policji albo komendant wojewódzki (Stoleczny) Policji odmawia poddania kandydata postępowaniu kwalifikacyjnemu, albo odstępuje od jego prowadzenia w przypadku:
  - 1) niezłożenia kompletu dokumentów, o których mowa w ust. 2 pkt 1;
  - 2) niespełnienia wymagań określonych w ust. 1;
  - 3) uzyskania negatywnego wyniku z jednego z etapów postępowania kwalifikacyjnego, o których mowa w ust. 2 pkt 3–6 i 8;
  - 4) zatajenia lub podania nieprawdziwych danych w kwestionariuszu osobowym, o którym mowa w ust. 2 pkt 1;
  - 5) niepoddania się przez kandydata przewidzianym w postępowaniu kwalifikacyjnym czynnościom lub etapom tego postępowania;
  - 6) przystąpienia do ponownego postępowania kwalifikacyjnego pomimo uzyskania przez niego w poprzednim postępowaniu kwalifikacyjnym negatywnego wyniku z etapu, o którym mowa w ust. 2 pkt 7 lub 8, gdy z informacji posiadanych przez komendanta prowadzącego postępowanie wynika, że nie uległy zmianie okoliczności stanowiące podstawę negatywnego wyniku z danego etapu;
  - 7) gdy nie znajduje to uzasadnienia w potrzebach kadrowych Policji.
6. Informacje o wyniku postępowania kwalifikacyjnego stanowią informację publiczną.
7. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:
  - 1) zakres informacji o planowanym postępowaniu kwalifikacyjnym oraz sposób podawania ich do wiadomości;
  - 2) tryb i sposób przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego;
  - 3) wzór kwestionariusza osobowego, o którym mowa w ust. 2 pkt 1;
  - 4) zakres tematyczny testu wiedzy oraz zakres i sposób przeprowadzania testu sprawności fizycznej i testu psychologicznego;
  - 5) sposób dokonywania oceny kandydatów oraz preferencje z tytułu posiadanego przez nich wykształcenia lub posiadanych umiejętności;
  - 6) sposób zakończenia postępowania kwalifikacyjnego oraz minimalny okres, po którym kandydat do służby może ponownie przystąpić do postępowania kwalifikacyjnego lub poszczególnych jego etapów;
  - 7) zakres informacji o wyniku postępowania kwalifikacyjnego.
8. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 7, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni: powszechność dostępu do informacji o postępowaniu kwalifikacyjnym, czynności niezbędne do przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego i ustalenia w jego toku predyspozycji

kandydata do pełnienia służby w Policji, a także potrzebę zapewnienia sprawności prowadzenia tego postępowania, przejrzystości stosowanych kryteriów oceny, obiektywności wyników postępowania i wyboru kandydatów posiadających w największym stopniu cechy, umiejętności oraz kwalifikacje przydatne do realizacji zadań służbowych.

Artykuł drugi przedmiotowej ustawy stanowił, iż do postępowania kwalifikacyjnych rozpoczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie tej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe, z uwzględnieniem wymagań stawianych kandydatom, określonych w art. 25 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o Policji. Oznaczało to, iż postępowanie kwalifikacyjne do służby w Policji mogło być kontynuowane wyłącznie w stosunku do tych kandydatów, wobec których z chwilą wejścia w życie ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. postępowanie to było prowadzone. Jednocześnie przepis ten regulował, iż wobec ww. kandydatów należało uwzględniać wymagania, które zostały określone w art. 1 zmienionej ustawy, a odnosiły się one do „nieskazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe”.

Z kolei artykuł trzeci ustawy zmieniającej określał, że dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 25 ust. 3 ustawy, tj. rozporządzenie MSWiA z dnia 30 sierpnia 2007 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji (Dz. U. Nr 170, poz. 1202, z późn. zm.), zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 25 ust. 7 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o Policji, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy.

Zmiana art. 25 ustawy wprowadziła dookreślenie wymagań stawianych kandydatom do służby w Policji w zakresie niekaralności za przestępstwa lub przestępstwa skarbowe i miała na celu wyeliminowanie przypadków skutkujących przerwaniem tego postępowania, w sytuacji gdy kandydat był karany za wykroczenia lub wykroczenia skarbowe. Praktyka potwierdzała, iż niejednokrotnie postępowanie kwalifikacyjne przerywane było z uwagi na fakt, iż kandydat został ukarany za popełnione wykroczenie. Zgodnie bowiem z wcześniejszym brzmieniem art. 25 ust. 1 ustawy, jednym z warunków, jakie musiał spełniać kandydat, była „niekaralność”, którą należało rozumieć jako niekaralność zarówno za przestępstwo, jak i wykroczenie. Dookreślenie wymogu niekaralności za przestępstwa lub przestępstwa skarbowe stanowiło łagodniejszą formę weryfikacji kandydatów, a także ograniczyło do niezbędnego minimum przypadki przerywania postępowania kwalifikacyjnego, z wykluczeniem sytuacji, iż postępowanie to było przerywane w przypadku jednorazowego poniesienia przez kandydatów odpowiedzialności karnej za popełnione wykroczenia. Wprowadzenie przedmiotowej zmiany nie wpłynęło na ograniczenie możliwości eliminowania osób niepożądanych w służbie w Policji, natomiast ograniczyło rygorystyczne uwarunkowania w tym zakresie². Dodatkowo należy podkreślić, iż zmiana art. 25 ustawy, wprowadzona ustawą zmieniającą, wychodziła naprzeciw oczekiwaniom Rzecznika Praw Obywatelskich, wyartykułowanym we wniosku z dnia 22 marca 2010 r., skierowanym do Trybunału Konstytucyjnego, nr RPO-631003-IX-9003/09/TO o stwierdzenie niezgodności art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji z art. 92 ust. 1

Tabela nr 1. Kandydaci, wobec których postępowanie kwalifikacyjne prowadził Komendant Główny Policji.

	Rok 2007	Rok 2012
Komendant Główny Policji prowadził postępowanie wobec:	Kandydatów do służby w Komendzie Głównej Policji w charakterze członków personelu lotniczego, posiadających uprawnienia w określonej specjalności (pilot, mechanik śmigłowca)	Kandydatów: 1) do służby w Komendzie Głównej Policji w charakterze członków personelu lotniczego, posiadających uprawnienia w określonej specjalności (pilot, mechanik śmigłowca), 2) ubiegających się o przyjęcie do służby w Komendzie Głównej Policji przed upływem 3 lat od dnia zwolnienia z tej służby, jeżeli podczas jej pełnienia uzyskali kwalifikacje zawodowe podstawowe (odbyli przeszkolenie zawodowe podstawowe)

Źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia MSWiA z dnia 30 sierpnia 2007 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji (Dz. U. Nr 170, poz. 1202, z późn. zm.) oraz rozporządzenia MSW z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji (Dz. U. poz. 432).

Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz § 20 ust. 2 rozporządzenia MSWiA z dnia 30 sierpnia 2007 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji z art. 60 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Następstwem ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o Policji było rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji (Dz. U. poz. 432), które weszło w życie 21 kwietnia 2012 r.

Najistotniejsze zmiany w procedurze doboru, wynikające z wejścia w życie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji

■ Wydano akt prawny, który przy uwzględnieniu ust. 3 w art. 25 ustawy, w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o Policji, m.in. szczegółowo określał tryb i sposób przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego, zakres tematyczny testu wiedzy, zakres i sposób przeprowadzania testu sprawności fizycznej i testu psychologicznego, czy też sposób dokonywania oceny kandydatów oraz sposób zakończenia postępowania kwalifikacyjnego. Od 2005 r. do wejścia w życie rozporządzenia MSW z dnia 18 kwietnia 2012 r. sposób przeprowadzania oraz dokonywania oceny kandydata podczas przebiegu testu wiedzy, oceny spraw-

ności fizycznej, testu psychologicznego oraz wywiadu zorganizowanego określał Komendant Główny Policji, wydając w tym celu stosowne decyzje oraz procedury.

- Rozszerzono grupę kandydatów, wobec której postępowanie kwalifikacyjne prowadził Komendant Główny Policji (patrz tabela nr 1).
- Zweryfikowano etapy postępowania kwalifikacyjnego oraz zmodyfikowano nazewnictwo niektórych etapów postępowania kwalifikacyjnego (patrz tabela nr 2).
- Wskazano cel, zakres oraz istotę poszczególnych etapów postępowania kwalifikacyjnego³:
  - złożenie wymaganych dokumentów – przeglądano dokumenty oraz sprawdzano ich kompletność;
  - test wiedzy – obejmował zakres funkcjonowania władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej oraz bezpieczeństwa publicznego;
  - test sprawności fizycznej – oceniał motorykę kandydata;
  - test psychologiczny – oceniał predyspozycje intelektualne i osobowościowe kandydata;
  - rozmowa kwalifikacyjna – miała na celu poznanie i ocenę społecznych postaw kandydata wobec ludzi oraz poznanie jego motywacji do podjęcia służby w Policji, a także ocenę jego umiejętności w zakresie skutecznego komunikowania się z innymi osobami oraz autoprezentacji;
  - komisja lekarska – miała na celu ustalenie stanu zdrowia kandydata oraz jego zdolności fizycznej i psychicznej do służby w Policji;
  - sprawdzenie w ewidencjach – miało na celu sprawdzenie prawdziwości danych zawartych w kwestionariuszu osobowym kandydata do służby przez porównanie ich z danymi zawartymi w ewidencjach, rejestrach i kartotekach,
  - postępowanie sprawdzające – miało na celu ustalenie, czy kandydat będzie dawał rękojmię zachowania tajemnicy.
- Wprowadzono obowiązek okazywania przez kandydata dokumentu potwierdzającego jego tożsamość przed przystąpieniem do: testu wiedzy, testu sprawności fizycznej, testu psychologicznego oraz rozmowy kwalifikacyjnej⁴.
- Wskazano przepisy odnoszące się do testu wiedzy (patrz tabela nr 3).
- Wskazano przepisy odnoszące się do testu sprawności fizycznej (patrz tabela nr 4).
- Wskazano przepisy odnoszące się do testu psychologicznego (patrz tabela nr 5).
- Wskazano przepisy odnoszące się do rozmowy kwalifikacyjnej. Etap ten wcześniej nosił nazwę „wywiad zorganizowany” (patrz tabela nr 6).
- Doprecyzowano, iż niezwłocznie po rozpoczęciu postępowania kwalifikacyjnego dokonywano sprawdzenia prawdziwości danych w policyjnych systemach informatycznych oraz zbiorach danych prowadzonych przez organy władzy publicznej, a w szczególności w Krajowym Rejestrze Karnym i Powszechnym Elektronicznym Systemie Ewidencji Ludności.
- Zmodyfikowano preferencje w zakresie posiadanego przez kandydata wykształcenia, za które otrzymywał dodatkowe punkty (patrz tabela nr 7).
- Wprowadzono preferencje z tytułu umiejętności posiadanych przez kandydata, za które był on premiowany dodatkowymi punktami. Do roku 2012 punkty takie otrzymywał wyłącznie kandydat, który nie posiadał

SYSTEM DOBORU DO SŁUŻBY OD 2012 ROKU

Tabela nr 2. Weryfikacja etapów postępowania kwalifikacyjnego oraz modyfikacja nazw niektórych etapów.

Lp.	Rok 2007	Rok 2012
1.	Ocena dokumentów złożonych przez kandydata do służby w zakresie ich zgodności z wymaganiami zawartymi w ogłoszeniu	Złożenie podania o przyjęcie do służby, kwestionariusza osobowego kandydata do służby, a także dokumentów stwierdzających wymagane wykształcenie i kwalifikacje zawodowe oraz zawierających dane o poprzednim zatrudnieniu
2.	Przeprowadzenie rozmowy wstępnej mającej na celu w szczególności poinformowanie kandydata do służby o dalszych etapach postępowania kwalifikacyjnego	~~Przeprowadzenie rozmowy wstępnej mającej na celu w szczególności poinformowanie kandydata do służby o dalszych etapach postępowania kwalifikacyjnego~~
3.	Test wiedzy	Test wiedzy
4.	Ocena sprawności fizycznej	Test sprawności fizycznej
5.	Test psychologiczny	Test psychologiczny
6.	Wywiad zorganizowany	Rozmowa kwalifikacyjna
7.	Ustalenie zdolności fizycznej i psychicznej do służby w Policji	Ustalenie zdolności fizycznej i psychicznej do służby w Policji
8.	Sprawdzenie w ewidencjach, rejestrach i kartotekach prawdziwości danych zawartych w kwestionariuszu osobowym kandydata do służby	Sprawdzenie w ewidencjach, rejestrach i kartotekach prawdziwości danych zawartych w kwestionariuszu osobowym kandydata do służby
9.	Zatwierdzenie listy kandydatów przez przełożonego właściwego w sprawie postępowania kwalifikacyjnego	~~Zatwierdzenie listy kandydatów przez przełożonego właściwego w sprawie postępowania kwalifikacyjnego~~
10.*	~~Przeprowadzenie postępowania sprawdzającego określonego w przepisach o ochronie informacji niejawnych*~~	Przeprowadzenie postępowania sprawdzającego określonego w przepisach o ochronie informacji niejawnych*

* Należy podkreślić, iż zgodnie z § 24 ust. 1 rozporządzenia MSWiA z dnia 30 sierpnia 2007 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji na liście kandydatów umieszczano kandydata, wobec którego m.in. nie istniały przesłanki do odmowy wydania mu poświadczenia bezpieczeństwa. Powyższe oznaczało, że wobec kandydatów przeprowadzono postępowanie sprawdzające określone w przepisach o ochronie informacji niejawnych, jednakże w ww. rozporządzeniu czynność ta nie została określona jako etap postępowania. Źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia MSWiA z dnia 30 sierpnia 2007 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji oraz rozporządzenia MSW z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji.

Tabela nr 3. Uregulowania zawarte w rozporządzeniu odnoszące się do testu wiedzy.

Lp.	Test wiedzy
1.	Przeprowadzał zespół powołany przez Komendanta-Rektora Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie lub komendanta szkoły policyjnej, w której test wiedzy był przeprowadzany
2.	Pytania do testu opracowywała komórka organizacyjna Komendy Głównej Policji właściwa w sprawach szkolenia na podstawie pytań do tego testu zaproponowanych przez szkoły policyjne
3.	Składał się z 40 pytań i trwał 40 minut
4.	Na pytanie testowe możliwa była tylko jedna prawidłowa odpowiedź, za którą kandydat otrzymywał 1 punkt. W przypadku nieudzielenia odpowiedzi, udzielenia nieprawidłowej odpowiedzi albo udzielenia więcej niż jednej odpowiedzi na pytanie testowe kandydatowi nie przyznawano punktu
5.	Przed przystąpieniem do testu kandydata zapoznawano z zakresem i sposobem przeprowadzania tego testu oraz sposobem jego oceniania
6.	Mógł być przeprowadzany w formie pisemnej albo z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego
7.	W przypadku przeprowadzania testu w formie pisemnej kandydat otrzymywał arkusz odpowiedzi na pytania testowe oraz arkusz z pytaniami testowymi i wariantami odpowiedzi, opatrzone pieczęcią szkoły policyjnej, w której test był przeprowadzany
8.	Przewodniczący zespołu lub zastępujący go inny członek zespołu wykluczali z udziału w teście kandydata, który: 1) korzystał z pomocy innych osób, 2) posługiwał się urządzeniami służącymi do przekazu lub odbioru informacji albo korzystał z pomocniczych materiałów niedopuszczonych do korzystania przez zespół, 3) w sposób inny niż określony w pkt 1 i 2 zakłócał przebieg testu wiedzy. W przypadku wystąpienia powyższych sytuacji kandydatowi przyznawano 0 punktów z testu wiedzy
9.	Kandydat przystępował do kolejnego etapu postępowania kwalifikacyjnego bez względu na liczbę punktów uzyskanych z testu wiedzy

Źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia MSW z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji.

Tabela nr 4. Uregulowania zawarte w rozporządzeniu odnoszące się do testu sprawności fizycznej.

Lp.	Test sprawności fizycznej
1.	Przeprowadzał zespół powołany przez Komendanta-Rektora Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie lub komendanta szkoły policyjnej, w której test ten był przeprowadzany. Zespół składał się z dwóch do trzech osób
2.	Przed przystąpieniem do testu kandydata zapoznawano z celem, zakresem i sposobem przeprowadzania tego testu oraz sposobem jego oceniania
3.	Kandydat przystępował do testu po okazaniu zaświadczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania ćwiczeń fizycznych, wystawionego nie wcześniej niż 14 dni przed dniem przystąpienia do tego testu
4.	W trakcie przeprowadzania testu mógł być obecny ratownik w rozumieniu art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. Nr 191, poz. 1410, z późn. zm.)
5.	Jeżeli ratownik, o którym mowa wyżej, nie był obecny, komendant szkoły policyjnej zapewniał łączność pomiędzy członkami zespołu przeprowadzającego ten test a najbliższą palcówką służby zdrowia
6.	Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania z testu wynosiła 40 punktów
7.	Pozytywny wynik z testu uzyskiwał kandydat, który za prawidłowe wykonanie ćwiczeń tego testu otrzymał co najmniej 21 punktów
8.	Zakres i sposób przeprowadzania testu oraz sposób oceny jego wyników określał załącznik nr 2 do rozporządzenia
9.	Wynik z testu wpisywano do karty oceny sprawności fizycznej, której niezbędne elementy określał załącznik nr 3 do rozporządzenia
10.	Kandydat, który uzyskał negatywny wynik z testu, mógł ponownie przystąpić do tego testu, jeżeli w terminie do 30 dni od dnia, w którym uzyskał ten wynik, złożył oświadczenie, że w dalszym ciągu ubiega się o przyjęcie do służby w Policji

Źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia MSW z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji.

Tabela nr 5. Uregulowania zawarte w rozporządzeniu odnoszące się do testu psychologicznego.

Lp.	Test psychologiczny
1.	Przeprowadzała właściwa do badań psychologicznych komórka organizacyjna Komendy Głównej Policji albo komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji, z zastrzeżeniem przeprowadzenia go przez osoby posiadające uprawnienia do wykonywania zawodu psychologa oraz przeszkolone w zakresie stosowania tego testu
2.	Test przeprowadzano w stosunku do kandydata, który uzyskał pozytywny wynik z testu sprawności fizycznej
3.	Bezpośrednio przed przystąpieniem do testu kandydata zapoznawano z zakresem i sposobem przeprowadzania tego testu, a kandydat składał oświadczenie, czy: 1) w dniu przeprowadzania testu znajduje się w dobrej albo złej kondycji psychofizycznej, 2) w ciągu 24 godzin przed jego rozpoczęciem spożywał napoje alkoholowe lub inne środki o podobnym działaniu, w szczególności leki i środki odurzające, 3) w ciągu 12 miesięcy przed dniem jego przeprowadzania przystąpił albo nie przystąpił do testu psychologicznego w ramach postępowania kwalifikacyjnego do służby w Policji. W przypadku wystąpienia negatywnych przesłanek kandydatowi wyznaczano dodatkowy termin przeprowadzenia tego testu
4.	Obejmował ocenę kandydata w zakresie predyspozycji intelektualnych, zachowań społecznych, stabilności oraz postawy w pracy
5.	Składał się z: 1) badania w formie testu komputerowego, 2) rozmowy z kandydatem, która dotyczyła jego doświadczeń, postaw oraz predyspozycji do podjęcia służby w Policji – na podstawie testu komputerowego, 3) podsumowania wyników badania i rozmowy
6.	Po przeprowadzeniu testu psycholog dokonywał analizy psychologicznej wyników uzyskanych z tego testu oraz sporządzał opinię psychologiczną
7.	Otrzymanie przez kandydata pozytywnej opinii psychologicznej było równoznaczne z uzyskaniem przez niego pozytywnego wyniku z testu
8.	Wynik testu psychologicznego zachowywał ważność przez rok od dnia jego przeprowadzenia

Źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia MSW z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji.

SYSTEM DOBORU DO SŁUŻBY OD 2012 ROKU

Tabela nr 6. Uregulowania zawarte w rozporządzeniu odnoszące się do rozmowy kwalifikacyjnej.

Lp.	Rozmowa kwalifikacyjna
1.	Przeprowadzał zespół powołany przez przełożonego właściwego w sprawie postępowania kwalifikacyjnego, składający się z dwóch do czterech osób, w tym przedstawiciela komórki organizacyjnej do spraw doboru kandydatów oraz policjanta służby prewencyjnej
2.	Podczas rozmowy kwalifikacyjnej ocenie podlegała: 1) umiejętność skutecznego komunikowania się z innymi osobami (od 4 do 16 pkt), 2) motywacja do podjęcia służby w Policji (od 5 do 20 pkt), 3) społeczna postawa wobec ludzi (od 4 do 16 pkt), 4) umiejętność autoprezentacji (od 2 do 8 pkt)
3.	Czas trwania rozmowy kwalifikacyjnej nie mógł przekroczyć 30 minut
4.	Każdy z członków zespołu sporządzał ocenę ww. obszarów, którą wpisywał do arkusza indywidualnej oceny kandydata. Niezbędne elementy tego arkusza określał załącznik nr 5 do rozporządzenia
5.	Arkusze indywidualnej oceny kandydata stanowiły podstawę do sporządzenia zbiorczej oceny z rozmowy kwalifikacyjnej, którą zamieszczano w arkuszu zbiorczej oceny kandydata. Niezbędne elementy tego arkusza określał załącznik nr 6 do rozporządzenia
6.	Liczbę punktów uzyskanych przez kandydata ustalano na podstawie średniej arytmetycznej liczby punktów przyznanych przez członków zespołu, z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku
7.	Jeżeli liczba punktów uzyskanych przez kandydata była wyrażona liczbą inną niż liczba całkowita, liczbę tę zaokrąglano się: 1) w górę – gdy jej wartość po przecinku wynosiła co najmniej 0,50, 2) w dół – gdy jej wartość po przecinku wynosiła mniej niż 0,50
8.	Maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania w trakcie rozmowy kwalifikacyjnej wynosiła 60 punktów
9.	Warunkiem uzyskania przez kandydata pozytywnego wyniku z rozmowy kwalifikacyjnej było otrzymanie przez niego co najmniej 36 punktów

Źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia MSW z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji.

Tabela nr 7. Preferencje dotyczące posiadanego przez kandydata wykształcenia.

Rok 2007	Punkty	Rok 2012	Punkty
Wykształcenie wyższe (magister lub równorzędne) o kierunku przydatnym do służby w Policji (prawo, administracja, ekonomia, informatyka, bezpieczeństwo narodowe lub bezpieczeństwo wewnętrzne)	18	Wykształcenie wyższe (magister lub równorzędne) o kierunku przydatnym do służby w Policji (prawo, administracja, ekonomia, bezpieczeństwo narodowe lub bezpieczeństwo wewnętrzne)	8
Wykształcenie wyższe (magister lub równorzędne) o innym kierunku niż wymienione wyżej	14	Wykształcenie wyższe (magister lub równorzędne) o innym kierunku niż wymienione wyżej	6
Wykształcenie wyższe (licencjat, inżynier)	12	Wykształcenie wyższe (licencjat, inżynier)	4
Wykształcenie średnie	10		

*W przypadku posiadania przez kandydata wykształcenia w kilku preferowanych kierunkach punkty przyznawano tylko raz.

Źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia MSWiA z dnia 30 sierpnia 2007 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji oraz rozporządzenia MSW z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji.

średniego wykształcenia, a który zgodnie z wówczas obowiązującym art. 25 ust. 2 ustawy mógł ubiegać się o przyjęcie do służby w Policji wyłącznie w oddziałach prewencji Policji (patrz tabela nr 8).

- Zmodyfikowano przepis odnoszący się do składu komisji powoływanej w celu sporządzenia listy kandydatów, na której umieszczano kandydatów spełniających warunki przyjęcia do służby w Policji (uzyskali pozytywny wynik ze wszystkich etapów postępowania kwalifikacyjnego mających do nich zastosowanie) (patrz tabela nr 9).
- Wprowadzono przepis obligujący przełożonego właściwego w sprawie postępowania kwalifikacyjnego do niezwłocznego zamieszczania na stronie internetowej

i w Biuletynie Informacji Publicznej informacji o wyniku zakończonego postępowania kwalifikacyjnego (po zatwierdzeniu listy kandydatów). Przedmiotowa informacja zawierała numer identyfikacyjny kandydata, nadawany z chwilą rozpoczęcia wobec niego postępowania kwalifikacyjnego oraz łączną liczbę uzyskanych przez niego punktów³.

- Zmodyfikowano okresy karencji nakładane na kandydata z chwilą uzyskania przez niego negatywnego wyniku z danego etapu postępowania kwalifikacyjnego, co wywoływało skutek w postaci odstąpienia od prowadzenia tego postępowania. Przystąpienie do kolejnego postępowania kwalifikacyjnego możliwe było po upływie okresu nałożonego karencją (patrz tabela nr 10).

Tabela nr 8. Preferencje z tytułu umiejętności posiadanych przez kandydata.

Rok 2007	Punkty	Rok 2012	Punkty*
Preferencje, za które przyznawano punkty kandydatowi nieposiadającemu średniego wykształcenia		Preferencje, za które przyznawano punkty każdemu kandydatowi	
Ukończona zasadnicza szkoła zawodowa	2	Posiadanie tytułu ratownika albo ratownika medycznego	4
Ukończony kurs specjalistyczny przydatny do służby w oddziałach prewencji Policji, w szczególności kurs strzelecki	2	Posiadanie uprawnień instruktora sportów walki, strzelectwa sportowego, ratownictwa wodnego, nurkowania oraz sportów motorowodnych	4
Uprawianie dyscyplin sportowych przydatnych do służby w oddziałach prewencji Policji, w szczególności sportów walki, motorowych, samochodowych, strzeleckich oraz spadochroniarstwa i technik wysokościowych	2	Posiadanie uprawnień ratownika wodnego, uprawnień w dziedzinie nurkowania wydanych przez licencjonowaną organizację nurkową działającą na terenie Polski oraz uprawnień do prowadzenia łodzi motorowej	2
Prawo jazdy kategorii „C”	1	Posiadanie prawa jazdy kategorii „A” lub „C”	2
Wzrost co najmniej 175 cm	1		

*W przypadku posiadania przez kandydata kilku preferowanych umiejętności, punkty przyznawano tylko raz w danej kategorii.

Źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia MSWiA z dnia 30 sierpnia 2007 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji oraz rozporządzenia MSW z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji.

Tabela nr 9. Skład komisji sporządzającej listy kandydatów spełniających warunki przyjęcia do służby w Policji.

Skład komisji powoływanej w celu sporządzenia listy kandydatów	
Rok 2007	Rok 2012
1) dwóch przedstawicieli komórki organizacyjnej do spraw doboru kandydatów, w tym kierownik tej komórki, 2) kierownik komórki organizacyjnej właściwej do spraw kadr Komendy Głównej Policji albo komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji, 3) przedstawiciel właściwej rzeczowo służby Policji	1) dwóch przedstawicieli komórki organizacyjnej do spraw doboru kandydatów, w tym kierownik tej komórki, 2) kierownik komórki organizacyjnej właściwej do spraw kadr Komendy Głównej Policji albo komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji, 3) policjant służby prewencyjnej, 4) w skład komisji mógł wchodzić przedstawiciel organizacji zakładowej związku zawodowego policjantów

Źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia MSWiA z dnia 30 sierpnia 2007 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji oraz rozporządzenia MSW z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji.

Modyfikacje postępowania kwalifikacyjnego wprowadzone po 2012 r.

1. Zmiany wprowadzone w 2014 r.

Z dniem 1 stycznia 2014 r.⁶ weszło w życie rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 17 grudnia 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji (Dz. U. poz. 1663). Nowelizacja rozporządzenia MSW z dnia 18 kwietnia 2012 r. miała na celu uzupełnienie i doprecyzowanie niektórych jego przepisów.

Tabela nr 10. Przypadki nakładania na kandydata karencji.

Lp.	Odstąpienie od prowadzenia postępowania kwalifikacyjnego z powodu:	Okres karencji*
1.	Negatywnego wyniku z testu sprawności fizycznej	6 miesięcy
2.	Negatywnego wyniku z rozmowy kwalifikacyjnej	6 miesięcy
3.	Negatywnego wyniku z testu psychologicznego	12 miesięcy
4.	Negatywnego wyniku z komisji lekarskiej	12 miesięcy
5.	Negatywnego wyniku z postępowania sprawdzającego	12 miesięcy
6.	Niespełniania wymagań określonych w art. 25 ust. 1 ustawy	12 miesięcy
7.	Zatajenia lub podania nieprawdziwych danych w kwestionariuszu osobowym	12 miesięcy
8.	Niepoddania się przewidzianym w postępowaniu kwalifikacyjnym czynnościom lub etapom tego postępowania	12 miesięcy
Odmowa poddania kandydata postępowaniu kwalifikacyjnemu z powodu		
10.	Nieżłożenia kompletu dokumentów	6 miesięcy

*Termin karencji liczono od dnia wystąpienia przyczyny odstąpienia od postępowania kwalifikacyjnego albo odmowy poddania kandydata temu postępowaniu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia MSW z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji.

Najistotniejsze zmiany w procedurze doboru wynikające z wejścia w życie rozporządzenia MSW z dnia 17 grudnia 2013 r.

- Wskazano, iż zadanie dotyczące opracowywania pytań do testu wiedzy będzie realizowała Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie. Wcześniej za opracowywanie przedmiotowych pytań odpowiadała komórka organizacyjna Komendy Głównej Policji właściwa w sprawach szkolenia. Wyznaczenie nowego podmiotu odpowiedzialnego za realizację tego zadania wynikało z prowadzonych w Ko-

SYSTEM DOBORU DO SŁUŻBY OD 2012 ROKU

mendzie Głównej Policji prac nad zmianami organizacyjnymi tej jednostki. W ich następstwie z dniem 1 stycznia 2014 r. Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie przejęła zadania Komendy Głównej Policji dotyczące zagadnień szkoleniowych, w tym opracowywania wszelkich pakietów egzaminacyjnych, a co za tym idzie – również pytań do testu wiedzy wykorzystywanych w ramach tego etapu postępowania kwalifikacyjnego⁷.

- Zaostrowano sankcje wobec kandydata, który w trakcie przeprowadzania testu wiedzy korzystał z pomocy innych osób, posługiwał się urządzeniami służącymi do przekazu lub odbioru informacji lub korzystał z pomocniczych materiałów niedopuszczonych do korzystania przez zespół przeprowadzający ten test, przyznając mu 40 ujemnych punktów z tego testu, niezależnie od liczby prawidłowo udzielonych przez niego odpowiedzi na pytania testowe⁸. Ideą ww. przepisu było zapewnienie niezakłóconego przebiegu testu wiedzy oraz ograniczenie takich zachowań kandydata, które mogłyby naruszać konkurencyjny charakter postępowania kwalifikacyjnego, a tym samym równe zasady obowiązujące wszystkich kandydatów. Wcześniej, w przypadku wystąpienia wskazanych wyżej sytuacji, kandydat otrzymywał 0 punktów z testu wiedzy. Z danych analizowanych za rok 2012 przez komórkę organizacyjną Komendy Głównej Policji właściwą w sprawach doboru do służby w Policji, przetwarzanych w aplikacji „Centralny Rejestr Doboru Kandydatów”, wynikało, iż do testu wiedzy przystąpiło 44 428 kandydatów. Z tej grupy tylko 58 kandydatów uzyskało 0 punktów z tego etapu, co pozwalało stwierdzić, że średniorocznie ok. 0,13% kandydatów mogłoby otrzymać 40 ujemnych punktów, co z kolei miałoby wpływ na ostateczną sumę punktów uzyskanych w toku postępowania kwalifikacyjnego, a tym samym na przyjęcie do służby w Policji. Powyższa analiza potwierdziła, iż wprowadzenie restrykcyjnych następstw (40 ujemnych punktów) naruszenia zasad obowiązujących podczas przeprowadzania testu wiedzy będzie spełniać swoją funkcję w zakresie zapewnienia równych szans wszystkim kandydatom w ramach przeprowadzania tego etapu postępowania kwalifikacyjnego⁹.
- Zwiększono z 40 do 60 maksymalną liczbę punktów możliwych do uzyskania przez kandydata z testu sprawności fizycznej, z jednoczesnym zwiększeniem minimalnej liczby punktów możliwych do uzyskania z tego etapu z 21 do 43 punktów. Zmiany te miały na celu zrównanie maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania przez kandydata z testu sprawności fizycznej, rozmowy kwalifikacyjnej oraz testu psychologicznego¹⁰. Ponadto podwyższono normy czasowe, za których uzyskanie kandydat otrzymywał pozytywny wynik z testu sprawności fizycznej. Wcześniej, aby uzyskać pozytywny wynik z testu sprawności fizycznej, kandydat podczas wykonywania ćwiczeń składających się na ten test nie mógł przekroczyć normy czasowej wynoszącej 1 minutę, 45 sekund, 0 dziesiątych sekundy (1.45,0). Po wejściu w życie rozporządzenia MSW z dnia 17 grudnia 2013 r. progowa norma czasowa, której przekroczenie skutkowało uzyskaniem negatywnego wyniku, wynosiła 1 minutę, 41 sekund, 0 dziesiątych sekundy (1.41,0). Wprowadzenie ww. zmian miało istotny wpływ na dobór kandydatów wykazujących się sprawnością fizyczną na poziomie oczekiwanym od policjanta „liniowego”, pełniącego służbę na podstawowym stanowisku.

- Uchylono regulację umożliwiającą kandydatowi ponowne przystąpienie do testu sprawności fizycznej w ramach jednego postępowania kwalifikacyjnego (kandydat składał oświadczenie w przypadku uzyskania negatywnego wyniku, że w dalszym ciągu ubiega się o przyjęcie do służby w Policji, wówczas wyznaczano mu drugi termin przystąpienia do tego etapu). Powyższe podyktowane było uzasadnioną potrzebą przyjmowania w szeregi Policji osób o odpowiednim poziomie sprawności fizycznej. Drugim czynnikiem przemawiającym za uchYLENIEM przedmiotowego przepisu była potrzeba zdynamizowania postępowania kwalifikacyjnego. Średniorocznie do testu sprawności fizycznej przystępowało około 33 tys. kandydatów, z których około 8 tys. uzyskiwało negatywny wynik, co skutkowało koniecznością wyznaczenia tym kandydatom kolejnego terminu przystąpienia do ww. etapu (pod warunkiem złożenia oświadczenia). Tak liczna grupa kandydatów „zajmowała” miejsca na test sprawności fizycznej tym kandydatom, którzy po raz pierwszy przystąpili do postępowania kwalifikacyjnego. Możliwość „poprawienia” przez kandydata negatywnego wyniku z tego etapu wpływała na wydłużenie czasu trwania postępowania kwalifikacyjnego do służby w Policji, co z kolei miało przełożenie na poziom eliminowania skutków fluktuacji kadr w Policji.
- Doprecyzowano wymagania dotyczące stroju, w którym kandydat wykonywał ćwiczenia składające się na test sprawności fizycznej, co wpłynęło na zwiększenie bezpieczeństwa kandydata w czasie przeprowadzania tego testu (patrz tabela nr 11).

Tabela nr 11. Wymagania dotyczące stroju niezbędnego do przystąpienia do testu sprawności fizycznej.

Rok 2012	Rok 2014
Test sprawności fizycznej kandydat wykonuje w stroju sportowym	Test sprawności fizycznej kandydat wykonuje w stroju i obuwiu sportowym. Niedopuszczalne jest noszenie podczas testu biżuterii lub innych przedmiotów o ostrych krawędziach, które mogą spowodować uszkodzenie ciała lub odzieży kandydata

Źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia MSW z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji oraz rozporządzenia MSW z dnia 17 grudnia 2013 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji (Dz. U. poz. 1663).

- Dookreślono sposób wykonywania ćwiczeń składających się na test sprawności fizycznej, a także rozszerzono katalog przypadków, których wystąpienie skutkowało przerwaniem tego testu. Zmiany te wynikały z dotychczasowych doświadczeń w zakresie przeprowadzania testu sprawności fizycznej oraz z potrzeby bardziej precyzyjnego określenia sposobu wykonywania ćwiczeń tego testu, a tym samym miały na celu uniknięcie rozbieżności w dokonywaniu oceny sposobu ich wykonywania przez kandydata (patrz tabela nr 12).
- Wprowadzono przepis regulujący, iż pozytywny wynik z rozmowy kwalifikacyjnej zachowuje ważność przez rok od dnia jej przeprowadzenia. Oznaczało to, że w przypadku,

Tabela nr 12. Katalog przypadków przerwania testu sprawności fizycznej*.

Rok 2012	Rok 2014
1) przytrzymanie ręką lub przewrócenie stojaka; 2) rzucenie manekina na materac; 3) dotknięcie płotka lekkoatletycznego lub jego przewrócenie; 4) przewrócenie skrzyni gimnastycznej lub zrzucenie elementu tej skrzyni; 5) niepokonanie górą płotków lekkoatletycznych lub skrzyń gimnastycznych; 6) wykonanie testu sprawności fizycznej niezgodnie z opisem zawartym w załączniku do rozporządzenia;	1) przeniesienie ręki nad stojakiem, przytrzymanie ręką lub przewrócenie stojaka; 2) rzucenie manekina na materac; 3) przytrzymanie ręką płotka lekkoatletycznego, przewrócenie go lub przemieszczenie którejkolwiek części ciała obok płotka, poniżej jego górnej krawędzi; 4) przewrócenie skrzyni gimnastycznej, zrzucenie elementu tej skrzyni lub przemieszczenie którejkolwiek części ciała obok skrzyni, poniżej jej górnej płaszczyzny; 5) wykonanie ćwiczenia testu sprawności fizycznej niezgodnie z opisem zawartym w załączniku do rozporządzenia

* W przypadku wystąpienia sytuacji wskazanych w ww. tabeli (dot. roku 2012 oraz 2014) kandydat mógł jeden raz, w tym samym dniu, ponownie przystąpić do testu sprawności fizycznej. Powtórne przerwanie, w tym samym dniu, tego testu z ww. przyczyn skutkowało uzyskaniem przez kandydata negatywnego wyniku z testu sprawności fizycznej.

Zródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia MSW z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji oraz rozporządzenia MSW z dnia 17 grudnia 2013 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji.

gdy postępowanie kwalifikacyjne trwało dłużej niż rok, kandydat musiał ponownie przystąpić do tego etapu. Takie rozwiązanie miało na celu potwierdzenie, że kandydat w dalszym ciągu prezentuje na odpowiednim poziomie m.in. motywację do podjęcia służby w Policji oraz społeczną postawę wobec innych ludzi. Jednocześnie uregulowano, że rozmowy kwalifikacyjnej nie przeprowadza się z kandydatem, który w ciągu roku od dnia jej przeprowadzenia, w ramach wcześniej prowadzonego wobec niego postępowania kwalifikacyjnego, uzyskał pozytywny wynik z tego etapu¹¹. W przypadku gdy upłynął termin ważności pozytywnego wyniku z rozmowy kwalifikacyjnej, a wobec kandydata dalej prowadzone było kolejne postępowanie kwalifikacyjne, wówczas ponownie był on kierowany na ten etap.

- Dookreślono, iż w przypadku zakończenia postępowania kwalifikacyjnego wobec kandydata, który nie został przyjęty do służby w Policji z powodu limitu przyjęć albo innej, usprawiedliwionej przyczyny leżącej po jego stronie, umieszcza się go na kolejnej liście kandydatów i w zależności od liczby punktów, przez niego uzyskanych może on zostać przyjęty w jednym z kolejnych terminów przyjęć do służby, bez potrzeby przeprowadzania ponownego postępowania kwalifikacyjnego, z zastrzeżeniem, iż przyjęcie to nie mogło nastąpić po upływie terminów ważności pozytywnego wyniku testu psychologicznego oraz rozmowy kwalifikacyjnej (w obu przypadkach wyniki te ważne były przez rok od dnia przeprowadzenia tych etapów)¹².

- Rozszerzono katalog preferencji z tytułu posiadanego przez kandydata wykształcenia, przyznając mu dodatkowe punkty za wykształcenie średnie uzyskane w wyniku ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej w klasie, w której nauczane były przedmioty z zakresu funkcjonowania Policji. Zwiększająca się liczba szkół ponadgimnazjalnych prowadzących takie klasy świadczyła o coraz większym zainteresowaniu służbą przez absolwentów ww. szkół, którzy m.in. mieli możliwość zapoznania się ze specyfiką zawodu policjanta oraz podstawami wiedzy na temat służby w Policji. Powyższe niewątpliwie miało wpływ na potencjalną, zwiększoną przydatność takich kandydatów do pełnienia służby w Policji¹³.

2. Zmiany wprowadzone w 2017 r.

Z dniem 16 lutego 2017 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 10 lutego 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji (Dz. U. poz. 479). Kolejna nowelizacja rozporządzenia MSW z dnia 18 kwietnia 2012 r. wprowadziła wyłącznie zmiany w zakresie dotyczącym preferencji z tytułu posiadanego przez kandydata wykształcenia, zwiększając liczbę punktów z 2 do 4, przyznawanych za posiadanie wykształcenia średniego, tj. ukończenie przez kandydata liceum ogólnokształcącego lub technikum w klasie, w której nauczane były przedmioty dotyczące funkcjonowania Policji, dla których zostały opracowane w szkole programy nauczania włączone do szkolnego zestawu programów nauczania.

3. Zmiany wprowadzone w 2019 r.

W dniu 27 października 2019 r. rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 października 2019 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji (Dz. U. poz. 2045) po raz kolejny wprowadzono modyfikację postępowania kwalifikacyjnego do służby w Policji wdrożonego do stosowania w roku 2012. Zakres wprowadzonych zmian miał charakter „kosmetyczny”. Doprecyzowano m.in., iż w skład komisji powoływanej w celu sporządzenia listy kandydatów spełniających warunki przyjęcia do służby w Policji może wchodzić po jednym przedstawicielu zakładowej organizacji związkowej funkcjonującej w jednostce organizacyjnej Policji kierowanej przez przełożonego właściwego w sprawie postępowania kwalifikacyjnego¹⁴.

4. Zmiany wprowadzone w 2020 r.

Ostatnia modyfikacja procedury doboru do służby w Policji wprowadzonej rozporządzeniem MSW z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji wynikała z wejścia w życie w dniu 5 sierpnia 2020 r. rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 10 lipca 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji (Dz. U. poz. 1271). Podyktowana była koniecznością wdrożenia zmian, które korzystnie wpłyną na przebieg i dynamikę prowadzonego postępowania kwalifikacyjnego, oraz potrzebą jego dostosowania do zmian zaistniałych w przepisach prawnych¹⁵.

SYSTEM DOBORU DO SŁUŻBY OD 2012 ROKU

Najistotniejsze zmiany w procedurze doboru wynikające z wejścia w życie rozporządzenia MSWiA z dnia 10 lipca 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji

- Wprowadzono obowiązek publikowania przez przełożonego właściwego w sprawie postępowania kwalifikacyjnego odrębnego ogłoszenia w przypadku zarządzenia przez niego postępowania kwalifikacyjnego dla kandydatów, o których mowa w art. 25 ust. 3 ustawy (tj.: członków personelu lotniczego, członków personelu medycznego oraz byłych funkcjonariuszy Policji, którzy przed upływem 3 lat od dnia zwolnienia z tej służby przystąpili do postępowania kwalifikacyjnego, oraz jeżeli podczas jej pełnienia uzyskali kwalifikacje zawodowe podstawowe)¹⁶. Zmiana ta przyczyniła się do zapewnienia przestrzegania zasady wynikającej z § 3 rozporządzenia, zgodnie z którą postępowanie kwalifikacyjne prowadzi się w formie konkursu. Podanie do publicznej wiadomości ogłoszenia o przyjmowaniu do służby np. członków personelu medycznego w oddziale prewencji Policji skutkowało tym, iż informację o potrzebie obsadzenia wakującego stanowiska służbowego mogły uzyskiwać osoby posiadające kwalifikacje zawodowe niezbędne do mianowania na stanowisko wskazane w tym ogłoszeniu. Powyższe miało wpływ na konkurencyjność w wyborze kandydata aplikującego na wakujące stanowisko.
- Zmieniono zakres tematyczny testu wiedzy, wskazując, iż test ten będzie obejmował problematykę funkcjonowania Policji¹⁷. Zmiana ta miała na celu potwierdzenie motywacji kandydata do podjęcia służby w Policji, a także przybliżenia mu zagadnień związanych z jej funkcjonowaniem. Istotnym czynnikiem przemawiającym za wprowadzeniem przedmiotowej modyfikacji był również fakt, że wiedza uzyskana przez kandydata podczas przygotowywania się do tego testu będzie weryfikowana, utrwalana oraz pogłębiana podczas odbywania przez niego szkolenia zawodowego podstawowego, na które już jako funkcjonariusz Policji zostanie skierowany niezwłocznie po przyjęciu do służby¹⁸ (patrz tabela nr 13).
- Wprowadzono obowiązek sporządzania przez Wyższą Szkołę Policji w Szczytnie wykazu aktów prawnych z wykorzystaniem zgłoszonych przez inne jednostki szkoleniowe propozycji aktów prawnych do tego wykazu, który pod-

legał zatwierdzeniu przez Komendanta Głównego Policji. Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie odpowiadała również za bieżące aktualizowanie ww. wykazu, w szczególności przez usuwanie z niego uchylonych lub umieszczanie nowych aktów prawnych, przy zachowaniu wymogu zatwierdzania zaktualizowanego wykazu przez Komendanta Głównego Policji. Wykaz stanowił podstawę do opracowywania przez Wyższą Szkołę Policji w Szczytnie pytań do testu wiedzy, z wykorzystaniem zgłoszonych przez inne jednostki szkoleniowe propozycji pytań do tego testu. Opracowywane pytania zawierały proponowane odpowiedzi, z których tylko jedna była prawidłowa. Zatwierdzony przez Komendanta Głównego Policji zaktualizowany wykaz aktów prawnych stanowił podstawę do usuwania nieaktualnych lub opracowywania nowych pytań sporządzonych w oparciu o zmienione oraz nowe akty prawne, wprowadzone do tego wykazu. Pytania do testu wiedzy sporządzone na podstawie zaktualizowanego wykazu aktów prawnych wykorzystywane były do opracowania testu wiedzy nie wcześniej niż po upływie 30 dni od dnia, w którym wykaz ten został zaktualizowany, co miało gwarantować kandydatom możliwość zapoznania się ze zaktualizowanymi aktami prawnymi oraz nowymi pytaniami do testu wiedzy. Podawanie wykazu aktów prawnych, na których podstawie będą opracowywane pytania do testu wiedzy, oraz pytań do tego testu, niezawierających odpowiedzi, do publicznej wiadomości, poprzez ich umieszczanie na stronie internetowej Komendy Głównej Policji, komend wojewódzkich (Stołecznej) Policji oraz Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, umożliwiało kandydatom ukierunkowane przygotowanie się do testu, a tym samym przyczyniło się do zwiększenia motywacji w celu uzyskania jak największej liczby punktów z tego etapu¹⁹.

- Wprowadzono możliwość przeprowadzania testu wiedzy i testu sprawności fizycznej przez komendę wojewódzką (Stołeczną) Policji, w miejscu wskazanym przez przełożonego właściwego w sprawie postępowania kwalifikacyjnego, wobec kandydatów do służby w jednostkach organizacyjnych Policji funkcjonujących na terytorialnym zasięgu jego działania²⁰. W związku z tym dookreślono, że test wiedzy i test sprawności fizycznej przeprowadza zespół powołany odpowiednio przez kierownika jednostki szkoleniowej, przez którą są one przeprowadzane, lub przełożonego właściwego w sprawie postępowania kwalifikacyjnego, na którego obszarze działania testy te będą przeprowadzane, dostosowując do tej zmiany pozostałe, merytoryczne przepisy rozporządzenia. Należy podkreślić, iż do chwili wprowadzenia przedmiotowej modyfikacji procedury doboru do służby w Policji, w praktyce test wiedzy i test sprawności fizycznej były przeprowadzane tylko przez jednostki szkoleniowe Policji (Wyższą Szkołę Policji w Szczytnie oraz szkoły policyjne) wyłącznie w soboty i niedziele. Takie rozwiązanie organizacyjne było determinowane tym, iż w pozostałych dniach tygodnia ww. jednostki organizacyjne Policji realizują proces dydaktyczny, prowadząc szkolenie zawodowe podstawowe oraz kursy specjalistyczne dla funkcjonariuszy i pracowników Policji. Przeprowadzanie ww. etapów przez komendy wojewódzkie (Stołeczną) Policji stworzyło możliwość ich realizacji w pozostałych dniach tygodnia. Rozwiązanie to korzystnie wpłynęło na kandydata, ograniczając konieczność jego przemieszczania się do jednostki szkoleniowej,

Tabela nr 13. Zakres tematyczny testu wiedzy.

	Rok 2012	Rok 2020
Zakres testu wiedzy	Zagadnienia z zakresu funkcjonowania władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej oraz zakresu bezpieczeństwa publicznego	Zagadnienia z zakresu funkcjonowania Policji

Źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia MSW z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji oraz rozporządzenia MSWiA z dnia 10 lipca 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji (Dz. U. poz. 1271).

niejednokrotnie znacznie oddalonej od miejsca jego zamieszkania. Dodatkowo kandydat mógł wskazać jednostkę organizacyjną Policji, która będzie przeprowadzać wobec niego test wiedzy oraz test sprawności fizycznej, wybierając pomiędzy jednostką szkoleniową a komendą wojewódzką (Stołeczną) Policji²¹, w której przystąpił do postępowania kwalifikacyjnego.

- Na członków zespołu przeprowadzającego test sprawności fizycznej nałożono obowiązek potwierdzenia zgodności przygotowania sali gimnastycznej ze schematem tego testu, określonym w załączniku nr 2 do rozporządzenia, przed jego rozpoczęciem²². Powyższe stanowiło gwarancję jednolitości przygotowania sali gimnastycznej do przeprowadzenia tego etapu postępowania kwalifikacyjnego, niezależnie od tego, czy był on realizowany w jednostce szkoleniowej, czy też w miejscu wskazanym przez przełożonego właściwego w sprawie postępowania kwalifikacyjnego.
- Wskazano wymagania stawiane członkom zespołu powoływanego do przeprowadzania testu sprawności fizycznej, dookreślając, iż powinni posiadać tytuł zawodowy licencjata lub magistra, uzyskany po ukończeniu studiów w zakresie wychowania fizycznego albo sportu, lub uprawnienia instruktora taktyki i technik interwencji, uzyskane w następstwie ukończenia dedykowanego kursu specjalistycznego realizowanego w jednostce szkoleniowej Policji. Jako alternatywę wskazano, że ww. członkami mogły być również osoby spełniające warunki, o których mowa w art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1133), odnoszące się do instruktora sportu²³. Wymagania określone w ustawie o sporcie musiały być również spełnione w przypadku przyznawania kandydatowi punktów za preferencje z tytułu posiadanych przez niego umiejętności, o których była mowa w pkt 4 lp. 3 załącznika nr 2 do zmienionego rozporządzenia, tj. posiadania uprawnień instruktora sportów walki (np. zapasów, judo, karate, boks), strzelectwa sportowego, ratownictwa wodnego, nurkowania oraz sportów motorowodnych.
- Zmodyfikowano przepis odnoszący się do policjantów lub pracowników Policji przeprowadzających test psychologiczny (patrz tabela nr 14).
- Zmodyfikowano przepis regulujący, iż przełożony właściwy w sprawie postępowania kwalifikacyjnego mógł zwrócić się o przeprowadzenie czynności z zakresu tego postępowania do kierownika innej jednostki organizacyjnej Policji, rozszerzając zastrzeżenie, iż nie dotyczyło to testu wiedzy, testu sprawności fizycznej oraz zatwierdzenia listy kandydatów spełniających warunki przyjęcia do służby²⁴. Wynikało to z faktu, iż zgodnie z wprowadzonym przepisem § 12 ust. 2a zmienionego rozporządzenia komenda wojewódzka (Stołeczna) Policji mogła przeprowadzać test wiedzy oraz test sprawności fizycznej na obszarze działania przełożonego właściwego w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w miejscu przez niego wskazanym, wyłącznie wobec kandydatów do służby w jednostkach organizacyjnych Policji funkcjonujących na terytorialnym zasięgu działania komendanta wojewódzkiego (Stołecznego) Policji.
- Zwiększono liczbę stosowanych na etapie testu psychologicznego metod badawczych i dostosowano do tej zmiany ich nazewnictwo. Dodatkowo zrezygnowano z dookreślenia formy zaproponowanej metody badawczej – testu i kwestionariusza (np. test w formie testu komputerowe-

go), ponieważ większość metod badawczych stosowanych w badaniach psychologicznych ma zarówno formę papierową, jak i komputerową, które są równoważne – cechują je takie same parametry psychometryczne oraz zakres merytoryczny, a różnią się jedynie kosztem zakupu. Wprowadzenie większej liczby metod badawczych umożliwiło przeprowadzanie pogłębionej analizy psychologicznej predyspozycji intelektualnych i osobowościowych kandydatów, a uzyskane na podstawie tak prowadzonych badań psychologicznych pozytywne opinie psychologiczne mogły zostać uwzględnione na etapie ustalania zdolności fizycznej i psychicznej kandydata, przeprowadzanej przez komisje lekarskie podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych. Ze względu na charakter nowej, rozszerzonej procedury badań psychologicznych kandydatów i zastosowanie wielu narzędzi, zamiast jednego, zniesiono punktację za test psychologiczny, zachowując jego selekcyjny charakter. Metody badawcze, takie jak kwestionariusze, testy, obserwacja czy wywiad, mogą stwierdzać występowanie danej cechy lub zdolności, a także różnicować ją jakościowo na tle populacji, jednak nie poddają się punktowej ocenie na podstawie ich sumowania. Składowe te, mimo że tworzą jednolity obraz danej osoby, są zbyt złożone, aby móc je ująć w liczbowy algorytm²⁵ (patrz tabela nr 15).

- Określono katalog przypadków wywołujących skutek w postaci wykluczenia kandydata z udziału w teście psychologicznym, co było równoznaczne z uzyskaniem przez niego negatywnego wyniku z tego testu. Dotyczyło to osób, które w celowy sposób wpływały na zafałszowanie wyniku, np. poprzez korzystanie z pomocy innych osób, zakłócanie przebiegu badania lub posługiwanie się urządzeniami służącymi do przekazu, odbioru lub zapisu informacji albo korzystały z pomocniczych materiałów bez zgody psychologa²⁶. Kandydat uzyskiwał negatywny wynik z testu psychologicznego, jeżeli nie otrzymał pozytywnej opinii psychologicznej albo został wykluczony z udziału w tym teście.

Tabela nr 14. Wymagania stawiane policjantom lub pracownikom Policji przeprowadzającym test psychologiczny.

	Rok 2012	Rok 2020
Test psychologiczny przeprowadza:	Właściwa do badań psychologicznych komórka organizacyjna Komendy Głównej Policji albo komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji, z zastrzeżeniem przeprowadzania go przez osoby posiadające uprawnienia do wykonywania zawodu psychologa oraz przeszkolone w zakresie stosowania tego testu	Psycholog z właściwej do badań psychologicznych komórki organizacyjnej Komendy Głównej Policji albo komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji

Źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia MSW z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji oraz rozporządzenia MSWiA z dnia 10 lipca 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji (Dz. U. poz. 1271).

SYSTEM DOBORU DO SŁUŻBY OD 2012 ROKU

- Wydłużono termin ważności pozytywnego wyniku testu psychologicznego z 12 miesięcy do 24 miesięcy, licząc ten termin od dnia przeprowadzenia tego testu²⁷.
- Odstąpiono od wskazywania okresu obowiązywania pozytywnego wyniku z rozmowy kwalifikacyjnej, a także zrezygnowano z regulacji stanowiącej, że rozmowy kwalifikacyjnej nie przeprowadza się z kandydatem, który w ciągu roku od dnia przeprowadzenia takiej rozmowy, w ramach wcześniejszego postępowania kwalifikacyjnego, uzyskał pozytywny wynik z tego etapu²⁸. Uregulowania obowiązujące do wejścia w życie rozporządzenia MSWiA z dnia 10 lipca 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji skutkowało koniecznością ponownego przystąpienia przez kandydata, w ramach tego samego postępowania kwalifikacyjnego, do rozmowy kwalifikacyjnej, jeżeli upłynął termin ważności tego etapu, wynoszący rok od dnia jego przeprowadzenia.
- Nałożono na przełożonego właściwego w sprawie postępowania kwalifikacyjnego obowiązek ponownego dokonania sprawdzenia prawdziwości danych kandydata w policyjnych systemach informatycznych przed zatwierdzeniem listy kandydatów spełniających warunki przyjęcia do służby w Policji²⁹. Dokonywanie ponownego sprawdzenia we wskazanym wyżej zakresie wynikało z faktu, iż od pierwszego sprawdzenia, realizowanego niezwłocznie po rozpoczęciu postępowania kwalifikacyjnego, do zakończenia tego postępowania upływał czas wynoszący nawet kilka miesięcy. Ponowne przeprowadzenie sprawdzenia prawdziwości danych okazało się konieczne w celu zweryfikowania, czy nie uległy zmianie okoliczności wskazane w kwestionariuszu osobowym kandydata, głównie w zakresie określonym w części B w pkt 2 (tj. „aktualnie jest / nie jest prowadzone wobec mnie postępowanie karne za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, o którym mi wiadomo”), potwierdzające spełnianie w dalszym ciągu wymagania, o którym mowa w art. 25 ust. 1 ustawy, dotyczącego posiadania nieposzlakowanej opinii. Uwzględniając także treść przepisu § 43 w brzmieniu nadanym rozporządzeniem MSWiA z dnia 10 lipca 2020 r., dokonywanie ponownego sprawdzenia prawdziwości danych stanowiło mechanizm zabezpieczający Policję przed wstępowaniem w jej szereg osób niespełniających wymagań określonych w art. 25 ust. 1 ustawy, bowiem od dnia zakończenia postępowania kwalifikacyjnego, tj. umieszczenia kandydata po raz pierwszy na liście kandydatów, do chwili przyjęcia do służby w Policji mogły upłynąć nawet 24 miesiące. Za-

Tabela nr 15. Uregulowania zawarte w rozporządzeniu odnoszące się do testu psychologicznego.

Test psychologiczny	
Rok 2012	Rok 2020
Obejmuje ocenę kandydata w zakresie: 1) predyspozycji intelektualnych; 2) zachowań społecznych; 3) stabilności; 4) postawy w pracy.	Obejmuje ocenę kandydata w zakresie: 1) predyspozycji intelektualnych; 2) zachowań społecznych; 3) stabilności; 4) postawy w pracy.
Składa się z: 1) badania w formie testu komputerowego; 2) rozmowy z kandydatem dotyczącej jego doświadczeń, postaw oraz predyspozycji do podjęcia służby w Policji – na podstawie wyników testu komputerowego; 3) podsumowania wyników badania i rozmowy.	Stosuje się następujące metody badawcze: 1) test; 2) kwestionariusz; 3) wywiad; 4) obserwację.
Na podstawie podsumowania psycholog: 1) dokonuje analizy psychologicznej wyników uzyskanych z testu psychologicznego; 2) sporządza opinię psychologiczną.	Po zastosowaniu metod badawczych psycholog sporządza pozytywną albo negatywną opinię psychologiczną.
Otrzymanie przez kandydata pozytywnej opinii jest równoznaczne z uzyskaniem przez niego pozytywnego wyniku.	
Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania wynosi 60 punktów.	
Wynik testu psychologicznego zachowuje ważność przez rok od dnia jego przeprowadzenia.	Pozytywny wynik z testu psychologicznego zachowuje ważność przez 24 miesiące od dnia jego przeprowadzenia.

Źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia MSW z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji oraz rozporządzenia MSWiA z dnia 10 lipca 2020 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji.

tem ponowna weryfikacja przedmiotowych informacji o kandydacie, we wskazanym wyżej zakresie, znajdowała swoje uzasadnienie.

§ 43. *Kandydata do służby, który został umieszczony na liście kandydatów, lecz nie został przyjęty do służby w Policji z powodu ograniczonej liczby przyjęć albo innej, usprawiedliwionej przyczyny leżącej po jego stronie, umieszcza się na kolejnej liście kandydatów. W zależności od liczby punktów uzyskanych przez tego kandydata do służby może on zostać przyjęty do służby w Policji w jednym z kolejnych terminów przyjęć do służby bez potrzeby przeprowadzania ponownego postępowania kwalifikacyjnego, z zastrzeżeniem że przyjęcie to nie może nastąpić po upływie terminu, o którym mowa w § 30 ust. 4 (tj. pozytywny wynik z testu psychologicznego zachowuje ważność przez 24 miesiące od dnia jego przeprowadzenia). W przypadku kandydata do służby, o którym mowa w art. 25 ust. 3 ustawy (tj. członków personelu lotniczego, członków personelu medycznego oraz byłych funkcjonariuszy Policji, którzy przed upływem 3 lat od dnia zwolnienia z tej służby przystąpili do postępowania kwalifikacyjnego oraz jeżeli podczas jej pełnienia uzyskali kwalifikacje zawodowe podstawowe), przyjęcie to nie może nastąpić później niż przed upływem 24 miesięcy od dnia umieszczenia go po raz pierwszy na liście kandydatów (...).*

- Wprowadzono przepis porządkowy stanowiący, że jeżeli w wyniku ponownego sprawdzenia w ewidencjach, rejestrach i kartotekach prawdziwości danych zawartych w kwestionariuszu osobowym kandydata do służby potwierdzono, że nie spełniał on któregokolwiek wymagania określonego w art. 25 ust. 1 ustawy, nie umieszczano go na liście kandydatów spełniających warunki przyjęcia do służby w Policji. Dodatkowo na liście tej nie umieszczano również kandydata, który przed jej zatwierdzeniem zrezygnował z ubiegania się o przyjęcie do służby w Policji, albo jeśli wystąpiły okoliczności, o których mowa w art. 25 ust. 5 pkt 7 ustawy (tj. prowadzenie postępowania kwalifikacyjnego wobec aplikującego do służby kandydata nie znajdowało uzasadnienia w potrzebach kadrowych Policji) oraz jeżeli upłynął termin ważności pozytywnego wyniku z testu psychologicznego, wynoszący 24 miesiące od dnia jego przeprowadzenia. W przypadku wystąpienia wskazanych wyżej okoliczności przełożony właściwy w sprawie postępowania kwalifikacyjnego powiadamiał pisemnie kandydata o odstąpieniu od zamiaru przyjęcia go do służby w Policji³⁰. Wprowadzenie powyższych regulacji miało na celu określenie trybu postępowania z kandydatem, który z przyczyn leżących po jego stronie albo po stronie prowadzącego postępowanie kwalifikacyjne nie mógł zostać przyjęty do służby w Policji, zatem umieszczanie go na liście kandydatów było niecelowe.
- Zmodyfikowano okresy karencji nakładane na kandydata z chwilą uzyskania przez niego negatywnego wyniku z danego etapu postępowania kwalifikacyjnego (patrz tabela nr 16).
- Odstąpiono od wyznaczania okresów karencji w przypadku niezłożenia przez kandydata kompletu wymaganych dokumentów oraz niepoddania się przez kandydata przewidzianym w postępowaniu kwalifikacyjnym czynnościom lub etapom tego postępowania. Powyższe przypadki nakładania na kandydata karencji stanowiły marginalną liczbę w stosunku do pozostałych przypadków zawartych w katalogu sytuacji, których wystąpienie skutkowało obowiązkowym zastosowaniem karencji.
- Zmodyfikowano system punktowy stosowany podczas oceny preferencji z tytułu posiadanego przez kandydata wykształcenia, odstępując od wskazywania kierunków wykształcenia wyższego przydatnych do służby w Policji oraz przyznając punkty za posiadanie tytułu zawodowego magistra, magistra inżyniera lub równorzędnego, tytułu zawodowego licencjata, inżyniera lub równorzędnego, wykształcenia średniego lub średniego branżowego, ukończenie liceum ogólnokształcącego, technikum lub branżowej szkoły II stopnia w klasie, w której nauczane były przedmioty dotyczące funkcjonowania Policji, dla których zostały opracowane w szkole programy nauczania włączone do szkolnego zestawu programów nauczania. Zrównano liczbę punktów przyznawanych kandydatowi za posiadanie wykształcenia średniego lub średniego branżowego we wskazanym wyżej zakresie z punktami przyznawanymi za posiadanie tytułu zawodowego licencjata, inżyniera lub równorzędnego. Powyższe miało na celu motywowanie absolwentów ww. szkół do wstępowania w szeregi Policji. Po uwzględnieniu faktu, że ci kandydaci nabyli wiedzy z zakresu funkcjonowania Policji, przyznawanie im większej liczby dodatkowych punktów było uzasadnione³¹ (patrz tabela nr 17).
- Zmodyfikowano system punktowy stosowany podczas oceny umiejętności posiadanych przez kandydata. W przypadku posiadania kilku preferowanych umiejętności przyznawano mu punkty za każdą preferowaną umiejętność³². Ponadto zakres przedmiotowych umiejętności został poszerzony o legitymowanie się dokumentem potwierdzającym znajomość języka obcego na poziomie co najmniej B2. W przypadku gdy kandydat udokumentował znajomość kolejnego języka obcego na poziomie co najmniej B2, otrzymywał kolejne dodatkowe punkty za każdy kolejny język obcy. Zmiana ta w głównej mierze miała na celu premiowanie dodatkowymi punktami kandydatów posiadających umiejętności, które mogą mieć znaczny wpływ na sposób i poziom realizacji określonych czynności przez policjanta, np. prowadzenie szkoleń dla policjantów z zakresu sportów walki, w tym samoobrony, udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej uczestnikom zdarzenia drogowego, posiadanie uprawnień do patrolowania łodzią motorową obszarów wodnych nadzorowanych przez Policję czy też nawiązywanie komunikacji interpersonalnej

Tabela nr 16. Przypadki nakładania karencji na kandydata.

Przyczyny karencji	Okres karencji*	
	Rok 2012	Rok 2020
Negatywny wynik z oceny sprawności fizycznej	6 miesięcy	2 miesiące
Negatywny wynik z rozmowy kwalifikacyjnej	6 miesięcy	6 miesięcy
Negatywny wynik z testu psychologicznego	12 miesięcy	10 miesięcy
Negatywny wynik z komisji lekarskiej	12 miesięcy	6 miesięcy
Negatywny wynik z postępowania sprawdzającego	12 miesięcy	12 miesięcy
Niespełnianie wymagań określonych w art. 25 ust. 1 ustawy	12 miesięcy	12 miesięcy
Zatajenie lub podanie nieprawdziwych danych w kwestionariuszu osobowym kandydata	12 miesięcy	12 miesięcy
Niepoddanie się przez kandydata przewidzianym w postępowaniu kwalifikacyjnym czynnościom lub etapom tego postępowania	12 miesięcy	Nie stosowano karencji
Odmowa poddania kandydata postępowaniu kwalifikacyjnemu z powodu niezłożenia kompletu wymaganych dokumentów	6 miesięcy	Nie stosowano karencji

*Termin karencji liczono od dnia wystąpienia przyczyny odstąpienia od postępowania kwalifikacyjnego albo odmowy poddania kandydata temu postępowaniu.
 Źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia MSW z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji oraz rozporządzenia MSWiA z dnia 10 lipca 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji.

SYSTEM DOBORU DO SŁUŻBY OD 2012 ROKU

Tabela nr 17. Preferencje z tytułu wykształcenia posiadanego przez kandydata.

Rok 2012	Punkty	Rok 2020	Punkty
Tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera lub równorzędny w zakresie przydatnym do służby w Policji: prawa, administracji, ekonomii, bezpieczeństwa narodowego lub bezpieczeństwa wewnętrznego	8		
Tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera lub równorzędny w innym niż wskazanym wyżej zakresie	6	Tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera lub równorzędny	8
Tytuł zawodowy licencjata, inżyniera lub równorzędny	4	Tytuł zawodowy licencjata, inżyniera lub równorzędny	7
Wykształcenie średnie (ukończenie liceum ogólnokształcącego lub technikum w klasie, w której nauczane były przedmioty dotyczące funkcjonowania Policji, dla których zostały opracowane w szkole programy nauczania włączone do szkolnego zestawu programów nauczania)*	4	Wykształcenie średnie, średnie branżowe (ukończenie liceum ogólnokształcącego, technikum lub branżowej szkoły II stopnia w klasie, w której były nauczane przedmioty dotyczące funkcjonowania Policji, dla których zostały opracowane w szkole programy nauczania włączone do szkolnego zestawu programów nauczania)	7

*Zmiany wprowadzone rozporządzeniem MSW z dnia 17 grudnia 2013 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia MSW z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji oraz rozporządzenia MSWiA z dnia 10 lipca 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji.

podczas wykonywania czynności służbowych w stosunku do obywateli innych państw³³ (patrz tabela nr 18).

- Wprowadzono zmiany w załączniku nr 1 do rozporządzenia, stanowiącym wzór kwestionariusza osobowego kandydata do służby w Policji, tj.:

1) część A:

- a) w pkt 19 kwestionariusza, dotyczącym wykształcenia kandydata, enumeratywnie wymieniono następujące możliwości do wyboru: średnie, średnie branżowe oraz wyższe (z podziałem); uzupełnienie powyższego punktu o dodanie sformułowania „wykształcenie średnie branżowe” wynikało ze zmiany art. 25 ustawy, dostosowującego wymóg posiadania przez kandydata do służby wy-

kształcenia średniego lub średniego branżowego do przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 60, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 11 października 2018 r. w sprawie wykazu chorób i ułomności, wraz z kategoriami zdolności do służby w Policji, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Państwowej Straży Pożarnej oraz Służbie Ochrony Państwa (Dz. U. poz. 2035);

- b) pkt 21 uzupełniono o konieczność wskazania przez kandydata do służby stopnia znajomości języka obcego co najmniej na poziomie biegłości B2;

Tabela nr 18. Preferencje z tytułu umiejętności posiadanych przez kandydata.

Rok 2012	Punkty	Rok 2020	Punkty
Posiadanie tytułu ratownika albo ratownika medycznego	4	Tytuł ratownika, ratownika medycznego albo pielęgniarki systemu w rozumieniu przepisów ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym	6
Posiadanie uprawnień instruktora sportów walki, strzelectwa sportowego, ratownictwa wodnego, nurkowania oraz sportów motorowodnych	4	Uprawnienia instruktora sportów walki (np. zapasów, judo, karate, boks), strzelectwa sportowego, ratownictwa wodnego, nurkowania oraz sportów motorowodnych	4
Posiadanie uprawnień ratownika wodnego, uprawnień w dziedzinie pletwonurkowania lub wykonywania prac podwodnych oraz uprawnień do prowadzenia łodzi motorowej	2	Uprawnienia ratownika wodnego, w dziedzinie pletwonurkowania lub wykonywania prac podwodnych oraz do prowadzenia łodzi motorowej	2
Prawo jazdy kategorii „A” lub „C”	4	Prawo jazdy kategorii „B”	6
		Prawo jazdy kategorii innej niż wskazana wyżej	2
		Dokument potwierdzający stopień znajomości języka obcego co najmniej na poziomie biegłości B2	4
		Dokument potwierdzający stopień znajomości kolejnego języka obcego co najmniej na poziomie biegłości B2	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia MSW z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji oraz rozporządzenia MSWiA z dnia 10 lipca 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji.

- c) dodano pkt 31 obligujący kandydata do podania informacji o posiadaniu lub nieposiadaniu przez niego tatuażu(-y); zmiana ta wynika z wejścia w życie z dniem 1 listopada 2018 r. rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 11 października 2018 r. w sprawie wykazu chorób i ułomności, wraz z kategoriami zdolności do służby w Policji, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Państwowej Straży Pożarnej oraz Służbie Ochrony Państwa; w załączniku do powyższego rozporządzenia, w Dziale II – „Skóra, tkanka podskórna i węzły chłonne”, w szczegółowych objaśnieniach i zalecanych czynnościach do § 3, zawarto informację, że tatuaż nie podlega ocenie komisji lekarskiej podległej ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych oraz nie traktuje się go jako samouszkodzenia; informację o posiadaniu przez kandydata tatuażu, jako istotną przed badaniem psychiatrycznym, podmiot kierujący zamieszcza w skierowaniu do komisji lekarskiej podległej ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych; osoby, które posiadają blizny po powikłaniu ze strony skóry i tkanki podskórnej po wykonaniu tatuażu lub po jego usuwaniu oraz blizny powstałe w wyniku samouszkodzenia, są kierowane na badania psychiatryczne; komisja lekarska w orzeczeniu ujmuje informację o tatuażu kandydata, która obejmuje jego lokalizację/umiejscowienie, wielkość, wygląd oraz treść; mając na uwadze fakt, że kandydat wypełnia część A kwestionariusza przed przystąpieniem do postępowania kwalifikacyjnego, zasadne było zamieszczenie powyższego przepisu w ww. części kwestionariusza;
- 2) część B – w pkt 11 zawarto pouczenia dla kandydata o przetwarzaniu jego danych osobowych dla potrzeb niezbędnych do realizacji postępowania kwalifikacyjnego zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1)³⁴.

¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 1882, z późn. zm.

² Uzasadnienie do ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o Policji (Dz. U. Nr 205, poz. 1205).

³ Rozporządzenie MSW z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji, § 10.

⁴ Tamże, § 13.

⁵ Tamże, § 42.

⁶ Rozporządzenie MSW z dnia 17 grudnia 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji (Dz. U. poz. 1663), § 4.

⁷ Tamże, § 15.

⁸ Tamże, § 18 ust. 2.

⁹ Uzasadnienie do rozporządzenia MSW z dnia 17 grudnia 2013 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji.

¹⁰ Rozporządzenie MSW z dnia 17 grudnia 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji, § 24.

¹¹ Tamże, § 34 ust. 3 i 4.

¹² Tamże, § 43.

¹³ Uzasadnienie do rozporządzenia MSW z dnia 17 grudnia 2013 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji.

¹⁴ Rozporządzenie MSWiA z dnia 24 października 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji (Dz. U. poz. 2045), § 38 ust. 3.

¹⁵ Uzasadnienie do rozporządzenia MSWiA z dnia 10 lipca 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji (Dz. U. poz. 1271).

¹⁶ Rozporządzenie MSWiA z dnia 10 lipca 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji, § 6 ust. 2a.

¹⁷ Tamże, § 10 pkt 2.

¹⁸ Uzasadnienie do rozporządzenia MSWiA z dnia 10 lipca 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji.

¹⁹ Rozporządzenie MSWiA z dnia 10 lipca 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji, § 15.

²⁰ Tamże, § 12 ust. 2a.

²¹ Tamże, § 12 ust. 2b.

²² Tamże, § 20 ust. 3.

²³ Tamże, § 20 ust. 2.

²⁴ Tamże, § 8 ust. 2.

²⁵ Uzasadnienie do rozporządzenia MSWiA z dnia 10 lipca 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji.

²⁶ Rozporządzenie MSWiA z dnia 10 lipca 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji, § 29a.

²⁷ Tamże, § 30 ust. 4.

²⁸ Tamże, § 1 pkt 15.

²⁹ Tamże, § 40 ust. 1.

³⁰ Tamże, § 40 ust. 1a–1c.

³¹ Uzasadnienie do rozporządzenia MSWiA z dnia 10 lipca 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji.

³² Rozporządzenie MSWiA z dnia 10 lipca 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji, § 37 ust. 3.

³³ Uzasadnienie do rozporządzenia MSWiA z dnia 10 lipca 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji.

³⁴ Tamże.

Summary

Selection of candidates for the service in the Police in the years 2005–2022. Part 3. Qualification procedure for the service in the Police implemented from 2012

The third part of the article referring to the recruitment procedure for the service in the Police, brings closer the circumstances of modification of the Art. 25 of the Police Act from 6 April 1990. This amendment, which took place in 2011, caused the necessity of specifying the discussed procedure. As a result, the Minister of the Interior and Administration issued a new legal act at the level of regulation, determining the process of qualification procedure for the service in the Police. The article also indicates the scope and directions of modifications of the procedure in the years 2014–2020. In this period, there were four amendments introduced to the Regulation of the Minister of the Interior from 18 April 2012.

Tłumaczenie: Katarzyna Olbryś